

# ΉΤΑΝ ΕΝΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Κείμενα και τραγούδια

Για την επέτειο

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ 2013-14

Μάζαρης Μάριος

## ΣΚΗΝΗ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1 :** Καλημέρα. Δεν ξέρω ακριβώς , γιατί είστε εδώ. Τι περιμένετε να μάθετε από μένα που δεν το ξέρετε; Ή τι περιμένετε να θυμάστε μόλις βγείτε από την αίθουσα. Τραβήξτε με καλύτερα μια φωτογραφία. Πιο εύκολο να θυμάστε αυτή, παρά τα λόγια μου. Μου είπαν να σας πω ότι στις 17 Νοέμβρη γιορτάζουμε τη μνήμη του Πολυτεχνείου. Αυτού του κτιρίου στο κέντρο της Αθήνας, που χρόνια τώρα στέκεται στη θέση του και βλέπει τους ανθρώπους να το προσπερνούν.

Μια μέρα τον χρόνο μόνο στέκονται μπροστά του, αφήνουν μερικά γαρύφαλλα στις πύλες του και μετά συνεχίζουν τον δρόμο τους. Αν είχε φωνή το κτίριο αυτό, θα τους έδιωχνε.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 :** Έτσι ξεκινούν όλα τα παραμύθια. Με έναν κακό λύκο. Στη δική μας περίπτωση ο λύκος λεγόταν δικτατορία. Με κοφτερά δόντια, με ύπουλους τρόπους, με όπλα και τανκς στη διάθεσή του. Μόνο που στα παραμύθια, ο κακός στο τέλος τιμωρείται. Εδώ ποτέ δεν είμαστε σίγουροι, αν η τιμωρία έχει ημερομηνία λήξης κι αν ο λύκος επιστρέφει στον τόπο του εγκλήματος.

Γιατί επιστρέφει; Γιατί αν αυτός είναι ο λύκος, εμείς τις περισσότερες φορές είμαστε τα πρόβατα.

.....

**Εσωτερικό μιας σχολικής τάξης. Τα παιδιά κάθονται στις καρέκλες τους. Ένα παιδί έχει γείρει το κεφάλι του και κοιμάται πάνω στο θρανίο του. Μπαίνει στην αίθουσα ο δάσκαλος των παιδιών.**

**Παιδί 1 :** Πρέπει κάτι να κάνουμε να τον ξυπνήσουμε . Είναι έτσι, εδώ και τόση ώρα.

**Παιδί 2 :** Σαν τι να κάνουμε ; Τι μας νοιάζει εμάς κι αν κοιμάται μέχρι να τελειώσει η μέρα. Αυτός θα τιμωρηθεί.

**Παιδί 3 :** Δεν πάει έτσι. Εσένα θα σου άρεσε να σε αφήναν οι φίλοι σου να τιμωρηθείς ; Πρέπει να τον βοηθήσουμε.

**Παιδί 1 :** Μήπως έχει πάθει κάτι;

**Δάσκαλος :** Θα τον ξυπνήσω εγώ.

**Παιδί 2 :** Κύριε, με το μαλακό. Μη μας μείνει στα χέρια.

**Παιδί 3 :** Εδώ που τα λέμε, κι εγώ άρχισα να νυστάζω.

**Παιδί 2 :** Κι εγώ... Μα τι πάθαμε;

**Παιδί 1 :** Κύριε, πείτε μας μια ιστορία καλύτερα να ξυπνήσουμε. Μια απ' αυτές με το ωραίο τέλος.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3:** Ιστορίες με καλό τέλος; Σαν να λέμε επιστημονική φαντασία. Η ιστορία δεν έχει ποτέ καλό τέλος, γιατί απλούστατα δεν έχει τέλος. Συνεχίζεται. Ακούραστη αυτή, ακούραστοι κι εμείς. Να μη μαθαίνουμε ποτέ από τα λάθη μας.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 :** Ο δάσκαλος αυτός θα τους μιλήσει για τη δικτατορία , θα τους πει ό,τι περνά από το κεφάλι του και πάλι τίποτα δε θα καταλάβουν. Γιατί ζουν στα χρόνια που λίγοι πια άκουσαν γι' αυτήν ή τη θυμούνται. Ούτε εσείς ξέρετε. Κι ας είναι γύρω σας.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 :** Θα τους πει για κείνο το πρωινό του 1967, που οι άνθρωποι άνοιξαν τα ραδιόφωνα τους και άκουσαν μια φωνή, να τους λέει πως τη χώρα την κυβερνούσαν πια οι στρατιωτικοί , όχι ο πρωθυπουργός που είχαν εκλέξει. Έπαψαν εκείνο το πρωινό να είναι ελεύθεροι. Ή έπαψαν να νομίζουν ότι ήταν ποτέ. Ακούστε.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Από τότε κύλησαν σχεδόν 7 χρόνια. Η χούντα των στρατιωτικών αποφάσιζε για οτιδήποτε, δίχως να ρωτά τον λαό. Θα μου πείτε, πότε κανείς ρωτούσε τον λαό; Όσοι από τους κατοίκους της χώρας συνέχιζαν να σκέφτονται ελεύθερα, να μιλούν ελεύθερα, φυλακίζονταν, βασανίζονταν, εξευτελιζονταν.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 :** Στη χώρα αυτή κάποτε γεννήθηκε η δημοκρατία και τώρα δεν υπήρχε χώρος γι' αυτήν. Οι άνθρωποι ζούσαν με σκυφτό το κεφάλι. Σιγά σιγά η αγανάκτηση πλημμύρισε τις καρδιές τους. Είχε φτάσει πια Νοέμβρης του 1973. Στα πανεπιστήμια της χώρας τα παιδιά, οι φοιτητές, συζητούσαν κι αποφάσιζαν να αντιδράσουν. Στο Πολυτεχνείο οι φοιτητές οργανώνονταν.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 :** Μοίραζαν προκηρύξεις, ενημέρωναν, ξεσήκωναν τον λαό. Οι φωνές τους απλώνονταν δυνατά, άφοβα. Μανάδες, εργάτες, μαθητές, άνθρωποι από κάθε γωνιά της Αθήνας έρχονταν να αγωνιστούν μαζί τους. Σπουδαστές μαζευτήκαν εκατοντάδες στην αρχή και μετά χιλιάδες και πλημμύρισαν οι δρόμοι με πλακάτ, με ζητωκραυγές, με σημαίες...Όλο το βράδυ οι ετοιμασίες συνεχίζονταν. Ήταν 15 Νοέμβρη του 1973 όταν ο αγώνας άρχισε.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Και είναι 15 Νοεμβρίου του 2013 και ο αγώνας μοιάζει να μην έγινε ποτέ. Ποιος θυμάται άραγε ή ποιος θέλει να μάθει; Θέλετε εσείς ;

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 :** Να πούμε του δασκάλου να πει και σ' εσάς μιαν ιστορία; Αν προτιμάτε αυτές που τελειώνουν με "τέλος καλό , όλα καλά" δεν ξέρω αν θα βρει. Τα παραμύθια κάποτε τελειώνουν.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 :** Ας αφήσουμε τα παραμύθια στην άκρη. Είμαστε πια υποψιασμένοι. Κι έχουμε δουλειά να κάνουμε πολλή.

## **ΣΚΗΝΗ 1<sup>η</sup> “ Η αφορμή ”**

(5 παιδιά παίζουν τυφλόμυγα στην αυλή του σχολείου τους. 1 από τα 4 έχει τα μάτια του δεμένα)

**Παιδί 1 :** Δεν μπορείς να με πιάσεις!

**Παιδί 2 :** Μα καλά, ούτε τη μύτη σου δε βλέπεις;

**Παιδί 3 :** Δεν τον βλέπεις; Σε λίγο θα φάει τα μούτρα του !

**Παιδί 4 :** Λες; Μακάρι! Τέτοια μούτρα που έχει. (γελάνε)

(πλησιάζει ο δάσκαλος τους)

**Δάσκαλος :** Βγάλε αμέσως αυτό το μαντήλι από το πρόσωπό σου , προτού κτυπήσετε.

**Παιδί 5 :** (βγάζει το μαντήλι) Γιατί κύριε; Παίζαμε.

**Δάσκαλος :** Γιατί το λέω εγώ. Δεν είναι παιχνίδια αυτά. Και να μιλάτε καλύτερα ο ένας στον άλλον.

**Παιδί 1 :** Έ, άμα κτυπήσαμε, κτυπήσαμε. Τι σας νοιάζει εσάς τι θα πάθουμε;

**Παιδί 2 :** Κύριε, είναι αλήθεια αυτά που μας είπατε μέσα στην τάξη ή μας κοροϊδεύατε;

**Δάσκαλος :** Ποιο απ' όλα;

**Παιδί 2 :** Αυτό με τα τανκς.

**Δάσκαλος :** Ναι, αλήθεια ήταν.

**Παιδί 2 :** Ήσαστε μπροστά;

**Δάσκαλος :** Όχι, εγώ γεννήθηκα αρκετά χρόνια αργότερα.

**Παιδί 3 :** Και τότε πώς ξέρετε πως είναι αλήθεια; Αφού δεν το είδατε με τα μάτια σας ;

**Δάσκαλος :** Κάποια πράγματα τα ξέρεις, ακόμα κι αν δεν τα δεις με τα μάτια σου.

**Παιδί 4 :** Εμένα πάντως η μάνα μου, όταν της λέω ότι έχω κάνει τα μαθήματά μου, μου λέει “αν δεν το δω με τα μάτια μου , δεν το πιστεύω”.

**Παιδί 5 :** Εμένα αυτό το λέει ο πατέρας μου , κάθε φορά που βλέπει ειδήσεις. Κουνάει το κεφάλι του και παραμιλάει. “ Από λόγια χορτάσαμε, λέει. Αν δεν τα δούμε με τα μάτια μας, τι να πιστέψουμε”

**Δάσκαλος :** Δώσε μου το μαντήλι σου. (του το δίνει)

**Παιδί 5 :** Τι να το κάνετε ;

**Δάσκαλος :** Θα δεις. Σκύψε το κεφάλι σου να το δέσω πάλι. (σκύβει το κεφάλι του και ο δάσκαλος του δένει το μαντήλι. Στη συνέχεια τον στριφογυρίζει μια φορά και του δίνει ένα χαστούκι)

**Παιδί 5 :** Α! Αυτό πόνεσε! (βγάζει το μαντήλι απ’ το κεφάλι του) Γιατί με κτυπήσατε;

**Δάσκαλος :** Για να καταλάβεις τι έλεγα πριν στην τάξη. Δε χρειάζεται να το βλέπεις με τα μάτια σου, για να καταλάβεις ότι σε κτυπάνε.

**Παιδί 1 :** Τώρα να τον αρχίσω εγώ στις σφαλιάρες που βλέπει, για να τις καταλάβει καλύτερα; (γελάνε)

**Δάσκαλος :** Όχι, δε θα σ’ αφήσω.

**Παιδί 1 :** Γιατί, ελεύθερος δεν είμαι;

**Δάσκαλος :** Ελεύθερος είσαι. Και πρέπει αυτή σου την ελευθερία να τη σέβεσαι. Γιατί δεν ξέρεις μέχρι πότε θα την έχεις.

**Παιδί 2 :** Τι είναι αυτά που μας λέτε κύριε! Η ελευθερία μας δε θα αλλάξει. Τι, θα γίνουμε σκλάβοι από τη μια μέρα στην άλλη;

**Παιδί 3 :** Εδώ που τα λέμε, κι αυτοί οι άνθρωποι που μας έλεγε σήμερα ο κύριος, έτσι , από τη μια μέρα στην άλλη έγιναν σκλάβοι.

**Παιδί 4 :** Αυτοί ήταν άλλο. Μάλλον δεν πρόσεχαν πολύ τι γινόταν γύρω τους και το επέτρεψαν. Δε γίνονται αυτά απ’ τη μια στιγμή στην άλλη.

**Παιδί 5 :** Γιατί, εσύ προσέχεις τι γίνεται γύρω σου;

**Παιδί 4 :** Ε;

**Παιδί 5 :** Προσέχεις;

**Παιδί 4 :** Προσέχω.

**Παιδί 5 :** Αν πρόσεχες, θα είχες δει τι γίνεται αυτή τη στιγμή έξω απ’ το σχολείο.

**(βλέπουμε βίντεο με πορείες μαθητών, ανθρώπων , ενώ ένα παιδί διασχίζει τη σκηνή πετώντας φέιγ βολάν )**

**Παιδί 1 :** Τι είναι πάλι αυτά; Για να διαβάσω τι σκουπίδια πετάνε στα πόδια μας.

**Παιδί 2 :** “ Ελάτε όλοι , στη μεγάλη πορεία της Αθήνας, να διαδηλώσουμε ενάντια στα νέα μέτρα που πνίγουν τον λαό.” Σαχλαμάρες.

**Δάσκαλος :** Δεν είναι σαχλαμάρες. Μακάρι να ήταν σαχλαμάρες.

**Παιδί 3 :** Τότε τι είναι κύριε;

**Δάσκαλος :** Είναι ιστορία παιδί μου. Ιστορία.

(ακούμε το απόσπασμα με τις φωνές των εκφωνητών του Πολυτεχνείου)

**Τραγούδι χορωδίας :**

**ΚΟΜΜΕΝΑ ΦΤΕΡΑ**

( Στίχοι: Γεράσιμου Ευαγγελάτου - Μουσική: Κώστα Τσίρκα )

Μικρό παιδί στην πρώτη τάξη  
και το θυμάμαι σαν και τώρα  
μου είπε η μαμά μου «θα 'σαι εντάξει  
κάποτε φτάνει αυτή η ώρα  
άσε το χέρι μου και μόνη σου προχώρα  
ήρθε η στιγμή κάποιο σπουργίτι να πετάξει».

Το 'ξερα πως ο ουρανός δεν θα με χώραγε εμένα  
και χάθηκα μες τα παιδιά, για να μην πάρουν μυρωδιά  
πως και τα δυο μου τα φτερά ήταν κομμένα.

Κι ήρθε η καρδιά να με διδάξει  
το παραμύθι πώς τελιώνει  
μου είπε «μην κλαις, θα είσαι εντάξει  
είναι κακό να μένεις μόνη,  
ένα σπουργίτι δεν αντέχει τόσο χιόνι  
μ' άλλα σπουργίτια μια φωλιά πρέπει να φτιάξει».

Το 'ξερα πως ο ουρανός δεν θα με χώραγε εμένα

κι ήταν η σκέψη μου σωστή  
πετάνε φίλοι και γνωστοί  
και τους κοιτάζω με τα δυο φτερά κομμένα.

## ΣΚΗΝΗ 2<sup>η</sup>

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1:** Η χούντα εξαγριώθηκε βλέποντας τους νέους να αντιδρούν. Είχε παντού δικούς της ανθρώπους, πράκτορες ανάμεσα στους ξεσηκωμένους πολίτες, αστυνομικούς στις γύρω περιοχές, να κατασκοπεύουν και να συνωμοτούν, να περιμένουν την κατάλληλη στιγμή να δράσουν εναντίον τους. Αυτοί οι αλήτες έπρεπε να τιμωρηθούν σκληρά.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 :** Όσο πλησίαζε το βράδυ , οι αστυνομικοί στους δρόμους εκτελούσαν διαταγές και προσπαθούσαν να διαλύσουν τον κόσμο. Γίνονταν συμπλοκές. Οι δρόμοι της Αθήνας γέμισαν αίματα. Άνθρωποι πληγωμένοι, ματωμένοι, αγανακτισμένοι. Οι φοιτητές σκαρφλωμένοι στα κάγκελα και στα παράθυρα του Πολυτεχνείου φώναζαν τα συνθήματά τους.

**ΑΦΗΓΗΤΕΣ :** *όλοι ενωμένοι / για τι; / όλοι ενωμένοι / για ποιον; / όλοι ενωμένοι / για πόσο;*

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Για δεξ. Δες που οδήγησε αυτό που ξεκίνησε από κάποια «παλιόπαιδα», από κάποιους φοιτητές που ελεύθερα σκέφτηκαν και ελεύθερα μίλησαν, δεξ που έφτασε να αφορά τόσους φοβισμένους πολίτες . Η κατάσταση γινόταν συνεχώς πιο δύσκολη. Η χούντα αποφασίζει να πάρει πιο σκληρά μέτρα. Έτσι στους δρόμους αυτής της χώρας, που κάποτε ήταν ήσυχη και ελεύθερη, βγήκαν ξανά τα τανκς.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 4 :** Ο κόσμος σάστισε. Είδε στα κάγκελα του Πολυτεχνείου τα παιδιά του, τους φοιτητές. Απέναντι από τους φοιτητές είδε τα παιδιά του, τους στρατιώτες. Οι στρατιώτες σημάδευαν τους φοιτητές. Ένα τανκ στάθηκε απέναντι από την πόρτα του πολυτεχνείου με αναμμένους τους προβολείς.

**ΑΦΗΓΗΤΕΣ :** όλοι ενωμένοι / για τι; / όλοι ενωμένοι / για ποιον; / όλοι ενωμένοι / για πόσο;

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 5 :** «Είμαστε άοπλοι» φώναζαν οι φοιτητές, «είμαστε αδέρφια» «Μην πλησιάζετε, θα σας διαλύσω» φώναζε στο πλήθος ο επικεφαλής του τανκ. Ο εκφωνητής του σταθμού μετέδιδε: «...αυτή τη στιγμή πιστεύουμε πως κάθε στρατιώτης, κάθε αξιωματικός που αγαπάει την Ελλάδα δε θα χύσει αίμα αδελφικό... πιστεύουμε ότι οι φαντάροι μας θα αγκαλιαστούν με τους φοιτητές μας... να ψαλεί ο εθνικός ύμνος, όλοι να ψάλουν τον εθνικό ύμνο...» Η ώρα ήταν δύο μετά τα μεσάνυχτα.

## “Τα στρατόπεδα”

**Παιδί 1 :** Κύριε γιατί δεν παίρνουμε μέρος στην πορεία κι εμείς;

**Δάσκαλος :** Ποια πορεία; Αυτή στο κέντρο της Αθήνας; Τρελάθηκες παιδί μου;

**Παιδί 2 :** Γιατί κύριε ; Δίκιο έχει. Εμείς γιατί να μην πάμε μαζί; Πώς θα δούνε ότι είμαστε ενωμένοι;

**Δάσκαλος :** Ποιοι να το δουν;

**Παιδί 2 :** Οι στρατιωτικοί που έχουν την εξουσία. Τα τανκς και οι στρατιώτες με τα όπλα .

**Δάσκαλος :** Τι μου λέτε, θα με τρελάνετε; Πού τα είδατε τα όπλα και τα τανκς ;

**Παιδί 3 :** Αφήστε τους κύριε, νομίζουν ότι ζούμε πάλι τα γεγονότα του Πολυτεχνείου και θα έρθει το τανκ να μας ισοπεδώσει.

**Παιδί 1 :** Εσύ νομίζεις το Πολυτεχνείο είναι μόνο στην Πατησίων;



**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1:** Η ώρα είναι τρεις μετά τα μεσάνυχτα. Το τανκ που βρίσκεται μπροστά στην πύλη κινείται προς τους φοιτητές. Ένα κορίτσι στέκεται σε μια κολόνα στην πύλη και κρατά την ελληνική σημαία. Δεν έχει τι άλλο να κρατήσει, η ψυχή της είναι γαλανόλευκη. Στα κάγκελα στέκονται στριμωγμένοι φοιτητές. Το τανκ κάνει μια μανούβρα.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 :** Ο επικεφαλής δίνει εντολή στον οδηγό του τανκ: «Έλα, ρε...» Το τανκ ξεκινά, πέφτει πάνω στην πύλη. Τη ρίχνει. Μαζί ρίχνει και την κοπέλα με τη σημαία. Της συντρίβει τα πόδια. Συντρίβει ό,τι βρίσκεται μπροστά του. Σταματά. Η κάννη του στρέφεται προς το κτίριο. «Τώρα μπαίνουν... τους βλέπω... Ζήτη η Ελλάδα...» Αυτά είναι τα τελευταία λόγια που ακούγονται από τον πομπό του Πολυτεχνείου.

**Παιδί 3 :** Πού αλλού είναι δηλαδή;

**Παιδί 1 :** Παντού, στο σπίτι σου, στη γειτονιά σου, στη χώρα όλη.

**Παιδί 4 :** Εγώ πάντως που βλέπω ειδήσεις, δεν έχω δει τέτοια πράγματα. Πότε έγιναν όλα αυτά; Κανονικά έπρεπε να τα λέει η τηλεόραση κάθε μέρα.

**Παιδί 2 :** Η τηλεόραση δείχνει μόνο ό,τι τη συμφέρει, τώρα το κατάλαβες; Εγώ που ρώτησα τους γονείς μου μού είπαν να μη τα σκαλίζω μη βρω μπελάδες. Αλλά θέλω.

**Παιδί 3 :** Να βρεις μπελάδες; Κι εμένα το ίδιο μου είπαν, για να μην παίρνουν τα μυαλά μου αέρα και κάνω τα ίδια. Γιατί, χούντα έχουμε και σήμερα για να κάνω τα ίδια;

**Παιδί 5:** Αλλά τι έχουμε;

**Δάσκαλος :** Συγγνώμη που σας διακόπτω, αλλά πρέπει. Ο ρόλος σας δεν είναι να κρίνετε την κοινωνία. Είναι να σπουδάσετε, να μορφωθείτε για να τη διορθώσετε.

**Παιδί 5 :** Κύριε να σας κάνω μian ερώτηση;

**Δάσκαλος :** Ναι.

**Παιδί 5 :** Όλοι αυτοί που κάποια στιγμή πήραν τα όπλα, οι στρατιωτικοί, οι δικτάτορες, οι φαντάροι, αυτοί όλοι δεν πήγαν σχολείο;

**Δάσκαλος :** Ναι, πήγαν. Τι θες να πεις;

**Παιδί 5 :** Θέλω να πω, αν όλοι αυτοί διδάχτηκαν το σωστό από τους δασκάλους τους και τα σχολεία τους, γιατί δεν το έκαναν; Μήπως και το σχολείο δεν κάνει καλά τη δουλειά του;

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Μαζί με το τανκ ορμούν στο Πολυτεχνείο ομάδες αστυνομικών, πρακτόρων, στρατιωτών. Χτυπούν με κλομπ, με σίδερα, με ό,τι βρουν, όποιον βρουν. Πυροβολούν δίχως διάκριση. Με κασμάδες γκρεμίζουν πόρτες και παράθυρα.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1 :** Δεν πρέπει να ξεφύγει κανείς. Οι φοιτητές τραυματισμένοι προσπαθούν να το σκάσουν. Κάποιοι τα καταφέρνουν. Τους κρύβουν οι γείτονες στα σπίτια τους. Τους γλιτώνουν. Άλλοι είναι άτυχοι. Τους συλλαμβάνουν, τους μεταφέρουν στα κρατητήρια.

**Δάσκαλος :** Σίγουρα, το σχολείο έχει ευθύνη για τους ανθρώπους που βγαίνουν στην κοινωνία. Αλλά μην ξεχνάς, ότι δεν επιλέγουμε πάντα τις πράξεις μας. Κάποιοι μας πιέζουν πολλές φορές, να κάνουμε πράγματα που θα μετανιώνουμε για το υπόλοιπο της ζωής μας.

**Παιδί 1 :** Σε λίγο θα μας δικαιολογήσετε και τους φαντάρους που άντεξαν να υψώσουν το όπλο τους ενάντια σ' εκείνα τα παιδιά.

**Παιδί 4 :** Μην είσαι άδικος. Κι αυτοί διαταγές εκτελούσαν, τι θα μπορούσαν να κάνουν αλλιώς; Σκλάβοι ήταν κι αυτοί, μόνο που κρατούσαν όπλα στα χέρια. Ο κόσμος, πίσω από τα κάγκελα του Πολυτεχνείου, ήταν πιο ελεύθερος από αυτούς με τα όπλα. '

**Δάσκαλος :** Είχαν όπλα, αλλά δεν είχαν τίποτα. Είχαν δικτατορία, ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Θα μπορούσαν να συλλάβουν κι αυτούς τους ίδιους, να τους φυλακίσουν, να τους σκοτώσουν. Τους φόβισαν. Δεν είχαν πίστη, δεν είχαν ελπίδα, δεν υπήρχε σωτηρία."

**Παιδί 4 :** Προδότες ήταν που δεν αγαπούσαν την πατρίδα τους και δεν ήξεραν πώς να περάσουν την ώρα τους. Καλά τους λένε φασίστες.

**Δάσκαλος :** Παιδιά, έχουμε ξεφύγει πολύ. Δεν μπορούμε να μιλάμε έτσι απλά για φασισμό.

**Παιδί 6 :** Γιατί δεν μπορούμε; Αφού και σήμερα για φασισμό λένε συνεχώς στα κανάλια και στις παρέες.

**Δάσκαλος :** Δεν είναι το ίδιο.

**Παιδί 7 :** Πώς δεν είναι το ίδιο; Έβαψαν τα χέρια τους τότε με αίμα, βάφουν τα χέρια τους και σήμερα.

**Παιδί 6 :** Κι ακόμα κι αν έκαναν ό, τι έκαναν , επειδή ήταν υποχρεωμένοι, δε δικαιολογούνται. Όπως δε δικαιολογούμαστε εμείς να υπομένουμε τόσα πράγματα και να μένουμε αμέτοχοι.

**Παιδί 7 :** Ε λοιπόν ,πολύ θα ήθελα να δω αυτή τη ρημαγμένη καγκελόπορτα. Είναι κειμήλιο ! Τότε ο κόσμος είχε τόλμη να αγωνίζεται ! Είχε τη δικτατορία, τον βραχνά στο λαιμό του, αλλά νοιαζόταν να τον διώξει. Τώρα τι κάνει;

**Παιδί 6 :** Και τώρα θα κάνει. Λοιπόν, ποιος άλλος ενδιαφέρεται να βγει στους δρόμους μαζί μου, να ακολουθήσουμε την πορεία ; (σηκώνουν χέρια, μαζεύονται 2-3). Λοιπόν, ας μην καθυστερούμε, πάμε.

**Δάσκαλος :** Δεν μπορώ να σας αφήσω να φύγετε! Δεν έχετε να πάτε πουθενά! Μα σας λέω ... Καθίστε... Κλείστε την πόρτα! Μην τους αφήσετε να φύγουν!

**(τα υπόλοιπα παιδιά κινούνται και κλείνουν την έξοδο από την αίθουσα)**

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 :** Λένε πως συνέλαβαν 840 μα στην πραγματικότητα κλείνουν στα κρατητήρια 2.400 φοιτητές . Η φρίκη τελειώνει. Αστυνομικοί και στρατιώτες κοιτάζουν γύρω τους. Αίματα παντού. Και συντρίμια. Σίγουροι πως έκαναν το καθήκον τους ψάλλουν εμβατήρια.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Τώρα πρέπει να καθαρίσουν τα αίματα. Το πρωί πρέπει να είναι όλα όπως πριν. Δεν πρέπει να μάθει κανείς τι έγινε. Όμως ο λαός ξέρει. Ο λαός πάντα ξέρει. Είναι 17 Νοέμβρη του 1973 και είναι η αρχή του τέλους της χούντας.

## ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

“ ΔΙΟΔΙΑ ”

( Στίχοι: Πόλυς Κυριακού - Μουσική: Σταύρος Σιόλας )

Τώρα θα δεις τα χρώματα ν' αλλάζουνε  
Και τα βουνά να σμίγουν ένα-ένα  
Άγγελοι σαν θνητοί θα σ' αγκαλιάζουνε  
Εχθροί θα σου μιλούν αγαπημένα

Τώρα θα πιω νερό απ' το ποτήρι σου  
Δικά σου θά' ναι πια όσα δεν έχω  
Θα σπρώξω ουρανό στο παραθύρι σου  
Κι ό,τι δεν άντεχα θα το αντέχω

Τώρα θα πιάσω σπίτι στον παράδεισο  
Τζάμπα οικόπεδο σε παραλία  
Του έρωτα θα βάλω το πουκάμισο  
Και θα νικήσω δίχως πανοπλία

Τώρα θα δεις με της ψυχής τα υπόγεια  
Τραπέζι με ψωμί, νερό και αλάτι  
Τώρα που δεν υπάρχουνε διόδια  
Που πέφτει σαν ζεστή βροχή η αγάπη

### ΣΚΗΝΗ 3<sup>η</sup>

#### “ Τιμωρία “

**Μητέρα 1 :** Είστε με τα καλά σας ; Πήγατε να κάνετε εξέγερση μέσα στο ίδιο σας το σχολείο;  
Πού νομίζετε πώς βρίσκεστε;

**Παιδί 1 :** Δεν πήγαμε να κάνουμε εξέγερση, τη γνώμη μας θέλαμε να πούμε.

**Μητέρα 1 :** Και ποιος σου είπε πως πας σχολείο για να έχεις γνώμη;

**Παιδί 2 :** Αλλά γιατί πάμε; Για να κάνουμε μόνο αυτό που μας λένε οι άλλοι;

**Μητέρα 2 :** Πας σχολείο για να μάθεις πέντε γράμματα, να βρεις μια δουλειά να βοηθήσεις το σπίτι σου που τα βγάζουμε δύσκολα. Δε βλέπεις τι περνάμε;

**Παιδί 2 :** Βλέπω. Γι' αυτό και θέλω να διαδηλώσω, να κατέβω στην πορεία μαζί με άλλους σαν εμένα, να υπερασπιστώ τα δικαιώματά μου, τόσο κακό είναι αυτό;

**Μητέρα 2 :** Κακό είναι, πολύ κακό ! Το παιδί μου να τρέχει στις πορείες και στις διαδηλώσεις σαν τον κάθε αναρχικό; Να σε βλέπει και ο κόσμος να γελάει μαζί μας.

**Παιδί 1 :** Ο κόσμος δε θα γελάει, έχει σταματήσει να γελάει εδώ και πολύ καιρό , δε θα ασχοληθεί με μας.

**Μητέρα 3 :** Και την ανησυχία μας; Αυτή που τη βάζετε; Ότι θα περιμέναμε να γυρίσετε πίσω όλο αγωνία μην έχετε χτυπήσει, μην έχετε μπλέξει σε κάποιον καυγά ή σας μάζεψαν οι αστυνομικοί;

**Παιδί 3 :** Δε βαρέθηκες να ανησυχείς; Οι μανάδες των φοιτητών του Πολυτεχνείου λιγότερη ανησυχία είχαν για τα παιδιά τους.

**Μητέρα 3 :** Ποιος σας τα είπε αυτά; Ο κύριός σας; Οι μανάδες των φοιτητών αυτών έχασαν ό,τι πολυτιμότερο είχαν. Γύρευαν τα παιδιά τους μέσα στο πλήθος και τα είδαν πίσω από τα κάγκελα του Πολυτεχνείου . Και να ήθελαν να τα πάρουν, δε μπορούσαν.

**Μητέρα 1 :** Ένα ολόκληρο πλήθος τραγουδούσε για τα παιδιά αυτά. Έκλαιγε και τραγουδούσε. Όλη η Ελλάδα έκλαιγε που αυτά τα παιδιά έχασαν τη ζωή τους, για την ελευθερία.

**Μητέρα 4 :** Ναι...Είναι αλήθεια. Ήμουν εκεί ανάμεσα στο πλήθος. Γύρευα το γιο μου. Και ξαφνικά ακούστηκε ένας τεράστιος κρότος και το τανκ ισοπέδωσε την πόρτα του Πολυτεχνείου. Σβήσαν τα φώτα, μεσολάβησε νεκρική σιωπή. Ακούστηκε πάλι ο ραδιοφωνικός σταθμός.

**(αποσπάσματα από το ραδιοφωνικό σταθμό)**

**Μητέρα 4 :** Μπερδεύονταν τα πόδια μου, έσκυβα μπροστά , παρ'όλιγο να σωριαστώ. Πέρασα την καγκελόπορτα, πατούσα αίματα και προκηρύξεις . Οι φαντάροι με γιούχαραν και χτυπούσαν τις αρβύλες τους στο χώμα, σαν να με έδιωχναν...Κι εγώ προχωρούσα σκυφτή, σκόνταφτα στα βήματά μου...

**Παιδί 1 :** Μας είπε ο κύριος , ότι οι ταραχές συνεχίζονταν για μέρες και η στρατιωτική κυβέρνηση κατόρθωσε να καταπνίξει στο αίμα αυτήν την εξέγερση . Ήταν η αρχή του τέλους αυτή , έτσι;

**Παιδί 3 :** Ποιο ήταν το τέλος ; Ο κόσμος να νιώσει και πάλι ελεύθερος; Αφού κι αυτό δεν κράτησε για πολύ. Πάλι φοβισμένος είναι, πάλι δεν μπορεί να μιλήσει ελεύθερα, πάλι κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του στα καλά καθούμενα.

**Μητέρα 1 :** Εσύ να κάτσεις στ' αβγά σου λοιπόν, δεν έχεις καμία θέση εκεί έξω.

**Παιδί 3 :** Κι αν χρειαστεί να πάω κι εγώ Πολυτεχνείο; Κι αν άνθρωποι στην ηλικία μου ξεσηκωθούν, εγώ να μη τους βοηθήσω;

**Μητέρα 2 :** Να ξεσηκωθούν γιατί; Για την παλιοκρίση; Για τα δάνεια; Δεν είναι αυτοί λόγοι αρκετοί παιδί μου.

**Παιδί 1 :** Και ποιοι είναι οι λόγοι ; Που δεν υπάρχουν δουλειές είναι λόγος; Που σπουδάζω χωρίς να ξέρω γιατί, είναι λόγος; Που σκοτώνεσαι στη δουλειά και δεν πληρώνεσαι αρκετά, είναι λόγος;

**Μητέρα 3 :** Τι σας έχει τσιμπήσει, μπορείτε να μας πείτε;

**Παιδί 2 :** Μας έχει τσιμπήσει η πραγματικότητα. Και θέλουμε να την αλλάξουμε. Γιατί να πρέπει να απολογηθούμε γι' αυτό, τη στιγμή που άλλοι θα έπρεπε να απολογηθούν για τις ζωές μας ;

**Μητέρα 4 :** Έχουν δίκιο τα παιδιά. Η ιστορία ζητά γενναίες αποφάσεις, γενναίες λύσεις. Και μόνο οι νέοι άνθρωποι μπορούν να τις πάρουν.

**Μητέρα 1 :** Βαλτή είσαι κι εσύ; Τι τους λες;

**Μητέρα 4 :** Την αλήθεια. Ότι πρέπει να πάνε στην πορεία. Κι εγώ θα τα βοηθήσω, θα πάω μαζί τους.

**Μητέρα 2 :** Θέλετε τόσο πολύ να καταλάβετε τι είναι η ιστορία λοιπόν;

**Παιδί 3 :** Ναι!

**Μητέρα 2 :** Ε τότε πιάσε αυτό. Αυτό είναι η ιστορία !

(Του δίνει να κρατήσει στα γυμνά χέρια του μια κατσαρόλα που είναι καυτή. Το παιδί την ακουμπά και την πετάει κάτω με πόνο )

**Παιδί 3 :** Κάηκα! Γιατί το έκανες αυτό;

**Μητέρα 2 :** Για να δεις σε τι χωράφια θες να μπλέξεις.

#### ΣΚΗΝΗ 4<sup>η</sup> “ Πορεία ”

**Παιδί 1 :** Εδώ και μέρες δεν μπορώ να κοιμηθώ καλά. Βλέπω εφιάλτες. Από τη μέρα που μιλήσαμε για το Πολυτεχνείο, όλο φοβάμαι ότι κάτι θα γίνει, ότι θα ξυπνήσω μια μέρα και θα είμαι σκλαβωμένος. Αλλά τι να κάνω...να το ρίξω στα υπνωτικά και τα χάπια; Δεν έχει νόημα, πάλι επιστρέφει η ίδια σκέψη.

**Παιδί 2 :** Κι εγώ το ίδιο. Δεν είναι ένας απλός εφιάλτης, είναι παραπάνω από αληθινό αυτό που είδα και χθες και προχθές και την προηγούμενη νύχτα... Σαν ένα φίδι τεραστίων διαστάσεων που αν τολμούσα να ανοίξω τα μάτια μου θα με καταβρόχθιζε.

**Παιδί 3 :** Αυτό το φίδι το ονομάζουμε δικτατορία. Και η Δικτατορία δαγκώνει λυσσασμένη όσο κανένα άλλο φίδι. Από τη μία τα ανατριχιαστικά γεγονότα της εποχής και από την άλλη οι επιπτώσεις τους στο χαρακτήρα μας – στο δικό μου κυρίως- η φοβία, οι νευρώσεις, η ηττοπάθεια. Με ποιον να τα μοιραστώ όλα αυτά;

**Παιδί 4 :** Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, με τα πλακάτ στα χέρια , με τα πανό... τι νομίζουν άραγε ότι θα καταφέρουν ; Ότι θα θυμηθούμε το παρελθόν; Γιατί να μην κάνουμε ότι δεν υπήρξε ποτέ το παρελθόν ; Τι θέλουμε και τα θυμόμαστε ; Κάποιος λόγος θα υπάρχει που δεν έχουμε ξεχάσει αυτή τη μέρα.

**Παιδί 5 :** Κάποιος λόγος θα υπάρχει και που θυμόμαστε αυτή τη μέρα μόνο μια φορά τον χρόνο κι όχι συνέχεια. Μάλλον δε μας συμφέρει να θυμόμαστε πόσους συμβιβασμούς κάνουμε στη ζωή μας και πόσα ιδανικά πετάμε στα σκουπίδια.

**Παιδί 1 :** Κι όλα για το χρήμα; Άραγε πόσο να κοστίζει μια πορεία ; Με πόσα χρήματα να εξαργυρώνεται μια ήσυχη συνείδηση ; Κοίτα τους πώς στοιβάζονται, ο ένας πάνω στον άλλον. Φωνάζουν για ελευθερία, για δημοκρατία και δεν μπορούν ούτε να συζητήσουν μεταξύ τους.

**Παιδί 2 :** Δεν ξέρεις πώς τα φέρνει η ζωή. Τώρα θέλουμε ειρήνη στον κόσμο, αύριο μπορεί να αρκεστούμε στο γεμάτο πορτοφόλι στην τσέπη ή το ένα πιάτο φαί στο τραπέζι . Αν είμαστε τυχεροί μπορεί να ζήσουμε μονάχα ειρηνικά χρόνια.

**Παιδί 3 :** Τα ειρηνικά χρόνια έρχονται μόνο όταν κάποιος χάνουν την ηρεμία τους και θυσιάζονται για τους υπόλοιπους. Έτσι μόνο απολαμβάνεις την ειρήνη. Κι αυτή δεν τη βρίσκεις μόνο σε συγκεκριμένα κτίρια, αλλά παντού.

**Παιδί 4 :** Όσο μεγαλώνουμε, η ειρήνη δίνει τη θέση της στην ησυχία. Και η ησυχία στην τάξη. Άρα αν θέλουμε να κρατήσουμε την ειρήνη, πρέπει να μείνουμε παιδιά.

**Παιδί 5 :** Και να χωρέσουμε όλοι μέσα σ' αυτόν τον κύκλο. Αρκεί να μη φοβηθούμε όταν χρειαστεί να τον σπάσουμε κι αυτόν.

## ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

“ΣΙΓΑ ΜΗΝ ΚΛΑΨΩ ”

## Στίχοι – μουσική Γιάννης Αγγελάκας

Μου λεν αν φύγω από τον κύκλο θα χαθώ  
στα όρια του μοναχά να γυροφέρνω  
Και πως ο κόσμος είν' ανήμερο θεριό  
που όταν δαγκώνει εγώ καλά είναι να σωπαίνω  
Κι όταν φοβούνται πως μπορεί να τρελαθώ  
μου λεν να πάω κρυφά κάπου να κλάψω  
Και να θυμάμαι πως αυτό το σκηνικό  
είμαι μικρός, πολύ μικρός για να τ' αλλάξω

Μα εγώ μ' ένα άγριο περήφανο χορό  
σαν αετός πάνω απ' τις λύπες θα πετάξω  
Σιγά μη κλάψω, σιγά μη φοβηθώ  
σιγά μη κλάψω, σιγά μη φοβηθώ!

Θα πάω να χτίσω μια φωλιά στον ουρανό  
θα κατεβαίνω μόνο αν θέλω να γελάσω  
Σιγά μη κλάψω, σιγά μη φοβηθώ  
σιγά μη κλάψω, σιγά μη φοβηθώ!

Μου λεν αν φύγω πιο ψηλά θα ζαλιστώ  
καλύτερα στη λάσπη εδώ μαζί τους να κυλιέμαι  
Και πως αν θέλω περισσότερα να δω  
σ' ένα καθρέφτη μοναχός μου να κοιτιέμαι  
Κι όταν φοβούνται πως μπορεί να τρελαθώ  
μου λεν να πάω κρυφά κάπου να κλάψω  
Και να θυμάμαι πως αυτό το σκηνικό  
είμαι μικρός, πολύ μικρός για να τ' αλλάξω

Μα εγώ μ' ένα άγριο περήφανο χορό  
σαν αετός πάνω απ' τις λύπες θα πετάξω  
Σιγά μη κλάψω , σιγά μη φοβηθώ  
σιγά μη κλάψω , σιγά μη φοβηθώ!

Θα πάω να χτίσω μια φωλιά στον ουρανό  
θα κατεβαίνω μόνο αν θέλω να γελάσω  
Σιγά μη κλάψω , σιγά μη φοβηθώ  
σιγά μη κλάψω , σιγά μη φοβηθώ! ”



## ΣΚΗΝΗ 5<sup>η</sup>

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 1 :** Έτσι ο αγώνας του Πολυτεχνείου πέρασε από στόμα σε στόμα, γράφτηκε στα βιβλία της Ιστορίας, έγινε παραμύθι. Ένα παραμύθι ελευθερίας και αξιοπρέπειας. Ένα παραμύθι με δράκο που τρομάζει τα παιδιά. Μόνο που αυτό το παραμύθι λέει πως τον δράκο πρέπει να τον νικήσεις εσύ. Δεν υπάρχει ο καλός ιππότης.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 2 :** Δεν υπάρχει καλή νεράιδα. Γι' αυτό λοιπόν κάθε χρόνο αυτή τη μέρα, στα σχολεία της πατρίδας μας, στις μικρές γιορτές μας, τιμάμε τα παιδιά αυτά που πάλεψαν τότε. Γιατί δε θέλουμε να ξεχαστεί το παραμύθι του Πολυτεχνείου.

**ΑΦΗΓΗΤΗΣ 3 :** Δε θέλουμε να ξεχάσουμε! Δε θέλουμε να χαθεί στη λήθη η θυσία των παιδιών εκείνης της νύχτας, της 17<sup>ης</sup> Νοέμβρη του 1973! Θέλουμε αυτή τη θυσία να τη φυλάξουμε, να την παραδώσουμε στους επόμενους. Για να ξέρουμε όλοι... Θέλουμε να θυμόμαστε!

### “ΞΑΝΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ”

**ΠΑΤΕΡΑΣ 1 :** Λες να γίνουνε τίποτα επεισόδια;

**ΠΑΤΕΡΑΣ 2 :** Δε φαντάζομαι. Δε βλέπεις γύρω σου; Γιατί να επιτεθούν; Άλλωστε, δε γίνεται τίποτα σπουδαίο. Μια απλή συγκεντρωσούλα. Φοβάσαι;

**ΠΑΤΕΡΑΣ 1 :** Ναι. Φοβάμαι τη βία.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 4 :** Αυτοί κάνουνε τη δουλειά τους...

( ακούγεται από μακριά «Απόψε, Πεθαίνει, ο φα-σι-σμός» )

**ΠΑΤΕΡΑΣ 2 :** Τι λένε, είναι με τα καλά τους; Ποιος φασισμός, στο 2013 ζούμε.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 5 :** Λένε ότι λέγαμε κι εμείς στην ηλικία τους, τα ξέχασες; Πέρασαν χρόνια, αλλά ακόμα τα θυμάμαι τα λόγια μας και τη ψυχή μου που έκαίγε, όταν ήθελα να τα φωνάξω. Και τώρα σωπάσαμε. Πού πήγαν οι αγώνες μας, μου λες; Ποτέ δεν περίμενα ότι η νιότη μας θα πήγαινε τόσο χαμένη.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 2 :** Πόση δίψα για φωνές! Θεέ μου, πόσο την είχα συνηθίσει τέτοια δίψα, και δεν τό ξερα. Πώς τόσο γρήγορα απ' το Ψωμί, την Παιδεία, πώς τόσο γρήγορα απ' την Ελευθερία φτάσαμε ως εδώ; Σάμπως ήθελα να κάνω περιουσίες νομίζεις και σπίτια; Τα έφερε η ζωή.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 3 :** Δεν τα έφερε η ζωή, εμείς τα φέραμε, ξεχάσαμε όσα μας ένωσαν, όσα μας ελευθέρωσαν και γίναμε δούλοι κι εμείς στο χρήμα. Κι εσύ με μέσο δεν έπιασες δουλειά; Κι ως αγωνίστηκες στο Πολυτεχνείο. Κι εγώ λάδωσα και άνοιξα επιχείρηση. Αυτός εκεί μπλέχτηκε με ναρκωτικά, ξόφλησε νωρίς. Ο άλλος έμπλεξε με την πολιτική κι ως κόντεψε

να πεθάνει τότε, κι ας έλεγε πως τη σιχαινόταν , έχτισε πολυκατοικίες από τους μισθούς της Βουλής. Κάποιες φορές λέω να το βάλω στα πόδια.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 4 :** Βλέπεις τις κοπέλες, τ' αγόρια που σταματάνε τ' αυτοκίνητα και γράφουνε πάνω τους συνθήματα; Ήθελα να ' ξερα δεν έχουν γονείς να τα μαζέψουν;

**ΠΑΤΕΡΑΣ 1 :** Είναι καιρός να δούμε το μέλλον. Και γονείς έχουν και συνειδήσεις. Καλά κάνουν τα παιδιά . Από το να ζουν τα γεγονότα από τον καναπέ τους, καλύτερα να βλέπουν από πρώτο χέρι τη ζωή τους . Τα μέσα επικοινωνίας... μας παραμυθιάζουν και βυθιζόμαστε στο σκοτάδι κι ας είμαστε ενήλικες πια.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 2 :** Ξέρεις γιατί; Γιατί ο εχθρός είν' εσωτερικός, υπήρχε μέσα μας από πάντα. Εμείς φταίμε για την κοινωνία μας. Και δεν παύω να φοβάμαι. Η οργή του λαού είναι σαν το νερό. Το σταματάς από δω, το φράζεις από κει, μα κείνο βρίσκει τρόπο να τρυπήσει . «Αισιόδοξη σκέψη» λέω μέσα μου.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 3:** Εγώ αυτό που φοβάμαι είναι άλλο. Φοβάμαι τους ανθρώπους που με καταλερωμένη τη φωλιά πασχίζουν τώρα να βρουν λεκέδες στη δική σου. Φοβάμαι τους ανθρώπους που ο ένας πασχίζει να βγάλει το μάτι του διπλανού του. Φοβάμαι, φοβάμαι πολλούς ανθρώπους. Όσο πάει φοβάμαι ακόμα περισσότερο.

**ΠΑΤΕΡΑΣ 5 :** Ίσως να είναι για καλό. Ίσως αυτός ο φόβος να σε κρατάει και ζωντανό. Μπορεί να χρειαστεί να βγούμε πάλι στους δρόμους να πολεμήσουμε πάλι για κάποια χούντα. Αρκεί να παραμείνουμε άνθρωποι. Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος μπορεί να χρειαστεί και να πεθάνεις για να ζήσουν οι άλλοι.

**ΟΔΗΓΟΣ 3 :** Σωπάστε, σαν να ανοίγουν οι δρόμοι. Σταμάτησε η πορεία; Καιρός ήταν , να πάμε σπίτι μας καμιά ώρα... Του χρόνου πάλι. Εκτός αν μαχαιρώσουν πάλι κάποιο παλικάρι και ξυπνήσουμε.

(Εσωτερικό σχολικής τάξης. Τα παιδιά κάθονται στις καρέκλες τους. Ένα παιδί έχει γείρει το κεφάλι του και κοιμάται πάνω στο θρανίο του. Μπαίνει στην αίθουσα ο δάσκαλος των παιδιών.

**Παιδί 1 :** Πρέπει κάτι να κάνουμε να τον ξυπνήσουμε . Είναι έτσι, εδώ και τόση ώρα.

**Παιδί 2 :** Σαν τι να κάνουμε ; Τι μας νοιάζει εμάς κι αν κοιμάται μέχρι να τελειώσει η μέρα. Αυτός θα τιμωρηθεί.

**Παιδί 3 :** Δεν πάει έτσι. Εσένα θα σου άρεσε να σε αφήναν οι φίλοι σου να τιμωρηθείς ; Πρέπει να τον βοηθήσουμε.

**Παιδί 1 :** Μήπως έχει πάθει κάτι;

**Δάσκαλος :** Θα τον ξυπνήσω εγώ.

**Παιδί 2 :** Κύριε, με το μαλακό. Μη μας μείνει στα χέρια.

**Παιδί 3 :** Εδώ που τα λέμε, κι εγώ άρχισα να νυστάζω.

**Παιδί 2 :** Κι εγώ... Μα τι πάθαμε;

**Παιδί 1 :** Κύριε, πείτε μας ένα νανούρισμα για να κοιμηθούμε. Ένα από αυτά με το ωραίο τέλος.

**Τραγούδι όλοι μαζί :**

Ήταν ένα μικρό καράβι / κι έκανε ένα μακρύ ταξίδι  
μέσα εις τη τη τη Μεσόγειο / μέσα εις τη τη τη Μεσόγειο  
Οέ, Οέ, Οέ, Οέ.

Και σε πέντε έξι εβδομάδες / σωθήκαν όλες οι τροφές  
Και τότε ρίξανε τον κλήρο / να δούνε ποιος θα φαγωθεί  
Ήταν ένα Πολυτεχνείο / ήταν ένα Πολυτεχνείο

Να δούμε ποιος / ποιος / ποιος θα θυμηθεί

Να δούμε ποιος / ποιος / ποιος θα εξεγερθεί

Οέ οέ οέ οέ.

Να δούμε ποιος / ποιος

---